

NVAO • NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING

ASSOCIATE DEGREE

PEDAGOGISCH EDUCATIEF

PROFESSIONAL

HAN UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

BEKNOPT ADVIESRAPPORT

7 juli 2020

1 Kwaliteitstoets

De toets nieuwe opleiding is een kwaliteitstoets. Een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een *plan*beoordeling. Een panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen 'peers' vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. De inhoud van de opleiding, de toetsing en de studeerbaarheid komen expliciet aan de orde.

Als gevolg van de beperkende omstandigheden door COVID-19 geldt voor deze kwaliteitstoets een tijdelijke en versnelde NVAO-procedure.

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) neemt een accreditatiebesluit op basis van het paneladvies. Dit besluit kan positief, positief onder voorwaarden of negatief zijn. Als het besluit positief of positief onder voorwaarden is, mag de nieuwe opleiding starten. De instelling heeft daarmee het recht om een wettelijk erkend diploma af te geven aan studenten die de opleiding voltooien.

Dit beknopte adviesrapport bevat de belangrijkste uitkomsten van de toetsing door het panel. Een volledig adviesrapport met de bevindingen en overwegingen van het panel is ook beschikbaar. Op basis van het volledige rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. De NVAO publiceert beide rapporten op haar website.¹

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de (tijdelijke) TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

2 Panel

Samenstelling

1. drs. Agnes van der Linden (*voorzitter*), interim-manager hoger onderwijs;
2. drs. Jan Heijmans, voorzitter College van Bestuur Signum Onderwijs;
3. Lien Werbrouck (lic.), opleidingshoofd van de professionele bacheloropleiding Pedagogie van het jonge kind aan de Karel de Grote Hogeschool te Antwerpen;
4. Bart Hekkema (*student-lid*), masterstudent geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Ondersteuning

- Erik van der Spek, secretaris
- Yvonne Overdevest, NVAO-beleidsmedewerker en procescoördinator

Locatiebezoek

Digitaal bezoek aan de onderwijslocatie in Nijmegen op 23 juni 2020.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt *positief* over de kwaliteit van de associate degree Pedagogisch Educatief Professional (verder Ad PEP) van HAN University of Applied Sciences.

De opleiding is ontwikkeld in samenspraak met het werkveld en sluit aan bij het landelijk profiel voor de Ad PEP, waaraan een eigen inkleuring is gegeven; de integratie van pedagogische en didactische inzichten staat centraal. De opleiding geeft helder aan wat de afgestudeerden moeten kennen en kunnen en heeft dit vertaald in een samenhangend en evenwichtig opleidingsprogramma.

Bij de uitvoering van dit programma werken docenten van de pabo samen met docenten Pedagogiek; ze verzorgen samen het contactonderwijs om op die manier vorm te geven aan de integratie van pedagogie en didactiek. De opleiding is praktisch opgezet; 40% van het programma krijgt gestalte op de werkplek, waar de studenten ook opdrachten moeten uitvoeren. De toetsing sluit aan bij het karakter van de opleiding, stimuleert de studenten in hun ontwikkeling en is gevarieerd opgezet.

Het panel heeft een aantal aandachtspunten geformuleerd. Zo adviseert het panel om het profiel van de opleiding aan te scherpen en duidelijker te maken welke rollen en taken de afgestudeerden straks gaan uitvoeren. Ook vindt het panel dat de opleiding het te bereiken niveau duidelijker moet afbakenen van enerzijds het mbo-niveau en anderzijds het hbo-niveau. Verder adviseert het panel de opleiding meer op maat te maken en meer aandacht voor diversiteit en kansgelijkheid in het programma op te nemen. Maar deze kanttekeningen nemen niet weg dat het panel positief is over de opleiding en van mening is dat deze aan alle eisen van de NVAO voldoet.

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. De opleiding is ontwikkeld in samenspraak met het werkveld. De opleiding leidt professionals op voor functies binnen het primair onderwijs, speciaal onderwijs, Brede scholen en Integrale Kindcentra, die in staat zijn om onderwijs, zorg en opvang te integreren. Bovendien levert de opleiding een bijdrage aan het verminderen van de werkdruk in het primair onderwijs.
2. Het profiel van de opleiding sluit aan bij het landelijke profiel, dat een eigen inkleuring heeft gekregen met behulp van het geïntegreerde pedagogisch-didactische perspectief.
3. Het programma is flexibel als het gaat om de inhoudelijke invulling en daardoor aantrekkelijk voor werkende studenten. De studenten kunnen een substantieel deel van de opleiding op de eigen werkplek volgen.
4. Het ontwerp- en docententeam is gevarieerd en weerspiegelt een brede oriëntatie op de verschillende werkvelden. De docenten hebben veel praktijkervaring. Ook kennis over creatieve ontwikkeling van kinderen is voldoende in het team geborgd.
5. De lessen worden steeds verzorgd door twee docenten, één vanuit de pabo en één vanuit de bacheloropleiding Pedagogiek. Dit versterkt ook de onderlinge kennisoverdracht.
6. De opleiding heeft een goede basis voor de toetsing gelegd. De uitgangspunten zijn helder omschreven en passen bij een Ad-opleiding: integraal en flexibel toetsen, in dienst van het leren, zoveel mogelijk op grond van activiteiten die een student op zijn werk- of stageplek uitvoert. Er is veel variatie in toetsvormen: groepsgesprek, verslag, infographic, kennistoets, presentatie/logboek, videoverslag, interview en portfolio.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. Het panel heeft geconstateerd dat werkveld, studenten en opleiding elk een eigen invulling geven aan het profiel van de Ad'er PEP. Het panel adviseert de opleiding daarom het profiel aan te scherpen en af te stemmen met het werkveld. Daarbij zou de opleiding duidelijker moeten maken welke rollen en taken de studenten precies gaan uitvoeren en wat hun verantwoordelijkheden zijn.
2. Het panel adviseert de opleiding om de niveaubepaling (van het Ad-niveau) verder te verduidelijken. Daarbij gaat het vooral om het niveau dat de studenten bereiken op het gebied van coördinerende taken en onderzoekende houding. Het panel vindt het belangrijk dat dit niveau goed wordt afgebakend van de taken die collega's op mbo-niveau (niveau 4) en hbo-niveau (niveau 6) uitvoeren.
3. Het panel adviseert de opleiding te onderzoeken of het programma meer op maat gemaakt kan worden en om na te gaan of er ook andere doorstroommogelijkheden zijn of mogelijkheden om modules te stapelen en te schakelen. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door de studenten in staat te stellen eerdere leeropbrengsten te verzilveren. Hierdoor zouden ze de vrijgekomen tijd kunnen gebruiken om hun eigen profiel te versterken of om deficiënties op het gebied van taal en rekenen weg te werken. Daarmee wint de opleiding naar het oordeel van het panel aan aantrekkelijkheid voor student en werkveld.
4. Het panel adviseert de opleiding om meer aandacht te geven aan diversiteit, kansengelijkheid en interculturele competenties. Het panel acht het van belang dat de studenten voldoende culturele sensitiviteit opdoen en kennis verwerven over culturele dilemma's. Deze thema's zouden ook moeten terugkomen in onder meer de reflectieverslagen en de studieloopbaanbegeleiding.

6 Hoe gaat het verder?

De NVAO neemt een accreditatiebesluit nieuwe opleiding op basis van het volledige adviesrapport van het panel. Dit besluit heeft een geldigheidsduur van zes jaar. Na accreditatie valt de nieuwe opleiding onder de gewone accreditatieprocedure voor bestaande opleidingen. De NVAO publiceert het besluit samen met het volledige rapport op haar website. Ook een beknopte versie van het adviesrapport is beschikbaar.²

Het interne systeem van kwaliteitszorg van de universiteit of hogeschool voorziet in passende vervolgcacties die verzekeren dat de instelling de eigen visie op goed onderwijs realiseert. Een belangrijke bijdrage leveren de onderwijsvisitaties van opleidingen en diverse tussentijdse 'peer reviews'. Bij de volgende visitatie zal de opleiding terugkoppelen over wat zij met de aanbevelingen van het panel heeft gedaan. Deze verbeteracties krijgen ook een plek in het volgende adviesrapport. Meer informatie daarover op de website van de instelling.³

² <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

³ <https://www.han.nl/>

7 Summary

The outcome of the initial accreditation of the associate degree programme Pedagogisch Educatief Professioneel (Ad PEP) of HAN University of Applied Sciences is positive. The Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders (NVAO) organised a peer review and convened a panel of experts, visiting the institution in Nijmegen on 23 June 2020.

The Ad PEP addresses two developments in (primary) education. The first is the need to integrate education, childcare and support. Secondly, the programme aims to address the labour market shortage and work pressure in primary education. The programme is primarily aimed at prospective students already working in education or childcare, although for students without relevant employment provisions can be made.

The programme was developed in consultation with the professional field and is based on the national profile for the Ad PEP. To this national profile the programme added its own flavour; the integration of pedagogical and didactic insights. The programme clearly indicates what graduates must know and be able to do and has translated this information into a coherent and balanced teaching programme.

In the execution of the programme, the pabo teachers (the educational programme for Dutch teachers in primary education) work together with the bachelor's programme Pedagogy teachers; together they teach classes in order to shape the integration of pedagogy and didactics. Moreover, the teaching staff shows a significant amount of variation in background and expertise and the lecturers have a great deal of practical experience.

Another strong point of the programme is its flexibility, which makes it attractive for students already working at a primary school or day care centre. Students can follow a substantial part of the programme at their own place of work, where they also have to carry out assignments. The assessment is in line with the character of the training, stimulates the students in their development and shows sufficient variation.

The panel has formulated a number of points of attention. For example, the panel recommends fine-tuning the profile of the study programme and making explicit which roles and tasks the graduates are to perform. The panel also believes that the study programme should more clearly define the level to be attained and distinguish it from both the MBO and the HBO levels. Furthermore, the panel advises that the programme should be more tailor-made and that more attention should be paid to diversity and equal opportunities in the programme. However, these comments do not detract from the fact that the panel is positive about the programme and believes that it meets all the requirements of the NVAO.

Further information about NVAO and the quality assurance system in the Netherlands can be found on www.nvao.net. For more information on HAN University of Applied Science, see the university's website.⁴

⁴ <https://hanuniversity.com/en/>

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de beperkte toetsing van de nieuwe associate degree-opleiding Pedagogisch Educatie Professional van de HAN University of Applied Sciences

Aanvraagnummer: 009200

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net

NVAO • NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING

ASSOCIATE DEGREE

PEDAGOGISCH EDUCATIEF

PROFESSIONAL

HAN UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

ADVIESRAPPORT

3 juli 2020

Inhoud

1	Procedure TNO.....	3
2	Nieuwe opleiding.....	4
2.1	Algemene gegevens	4
2.2	Profiel.....	4
2.3	Panel.....	4
3	Oordeel.....	6
4	Sterke punten.....	7
5	Aanbevelingen.....	8
6	Beoordeling.....	9
6.1	Standaard 1: Beoogde leerresultaten	9
6.2	Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	10
6.3	Standaard 3: Toetsing.....	12
6.4	Graad en CROHO-onderdeel.....	14

1 Procedure TNO

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan voor bestaande opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een *plan*beoordeling. Na accreditatie valt ook de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Een NVAO-panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen *peers* vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. Informatie over de invulling van het locatiebezoek en een overzicht van het bestudeerde materiaal zijn opvraagbaar bij de NVAO.

De beoordeling is gebaseerd op de standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198). Over de standaarden geeft het panel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen. Op basis van dit rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. Een beknopt adviesrapport is eveneens beschikbaar. De NVAO publiceert beide rapporten.¹

Als gevolg van de beperkende omstandigheden door COVID-19 geldt voor deze toetsing een tijdelijke en versnelde NVAO-procedure.

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de (tijdelijke) TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

2 Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instelling	: HAN University of Applied Sciences
Opleiding	: Associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional
Variante(n)	: n.v.t.
Graad	: Associate Degree
Afstudeerrichtingen	: n.v.t.
Locatie(s)	: Nijmegen
Studieomvang	: 120 EC ²
CROHO ³ -onderdeel	: a] onderwijs

2.2 Profiel

De associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional (verder Ad PEP) speelt in op twee ontwikkelingen in het (primair) onderwijs. Dat is ten eerste de wens om invulling te geven aan de integratie van onderwijs, opvang en zorg, zoals die onder meer tot uiting komt in Brede scholen en Integrale Kind Centra. Ten tweede wil de opleiding inspelen op de arbeidsmarktkrapte in het primair onderwijs. De opleiding richt zich op zowel werkenden als niet werkenden met een mbo-4-diploma. De studenten worden opgeleid voor een functie op niveau 5, waarbij ze leren om de ontwikkeling van kinderen (van 0 t/m 14 jaar) vanuit een geïntegreerd pedagogisch-didactisch perspectief te stimuleren. De studenten leren onder meer om kinderen te begeleiden, af te stemmen met ouders en samen te werken met interne en externe collega's. De opleiding is tot stand gekomen in samenspraak met het werkveld.

Het onderwijsprogramma beslaat twee jaar en omvat 120 studiepunten. De studenten leren twee dagen per week op de werkplek, één dag op school en twee dagen door zelfstudie. Het programma is ingedeeld in vier modules van een halfjaar elk: 'Werken met kinderen', 'Verbinden en coachen', 'Begeleiden van kinderen en hun ouders' en 'Je eigen kleur'. Het onderwijs wordt zo veel mogelijk getoetst met behulp van beroepsopdrachten die de studenten op de eigen werkplek uitvoeren.

2.3 Panel

Samenstelling

1. drs. Agnes van der Linden (*voorzitter*), interim-manager hoger onderwijs;
2. drs. Jan Heijmans, voorzitter College van Bestuur Signum Onderwijs;
3. Lien Werbrouck (lic.), opleidingshoofd van de professionele bacheloropleiding Pedagogie van het jonge kind aan de Karel de Grote Hogeschool te Antwerpen;
4. Bart Hekkema (*student-lid*), masterstudent geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Ondersteuning

- Erik van der Spek, secretaris
- Yvonne Overdeest, NVAO-beleidsmedewerker en procescoördinator

Locatiebezoek

² European Credits

³ Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs

Digitaal bezoek aan de onderwijslocatie in Nijmegen op 23 juni 2020.

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief over de kwaliteit van de associate degree Pedagogisch Educatief Professional van HAN University of Applied Sciences. De opleiding voldoet aan de drie standaarden van het NVAO-kader voor de beperkte toetsing.

De opleiding is ontwikkeld in samenspraak met het werkveld en sluit aan bij het landelijk profiel voor de Ad PEP, waaraan een eigen inkleuring is gegeven; de integratie van pedagogische en didactische inzichten staat centraal. De opleiding geeft helder aan wat de afgestudeerden moeten kennen en kunnen en heeft dit vertaald in een samenhangend en evenwichtig opleidingsprogramma.

Bij de uitvoering van dit programma werken docenten van de pabo samen met docenten Pedagogiek; ze verzorgen samen het contactonderwijs om op die manier vorm te geven aan de integratie van pedagogie en didactiek. De opleiding is praktisch opgezet; 40% van het programma krijgt gestalte op de werkplek, waar de studenten ook opdrachten moeten uitvoeren. De toetsing sluit aan bij het karakter van de opleiding, stimuleert de studenten in hun ontwikkeling en is gevarieerd opgezet.

Het panel heeft een aantal aandachtspunten geformuleerd. Zo adviseert het panel om het profiel van de opleiding aan te scherpen en duidelijker te maken welke rollen en taken de afgestudeerden straks gaan uitvoeren. Ook vindt het panel dat de opleiding het te bereiken niveau duidelijker moet afbakenen van enerzijds het mbo-niveau en anderzijds het hbo-niveau. Verder adviseert het panel de opleiding meer op maat te maken en meer aandacht voor diversiteit en kansengelijkheid in het programma op te nemen. Maar deze kanttekeningen nemen niet weg dat het panel positief is over de opleiding en van mening is dat deze aan alle eisen van de NVAO voldoet.

Standaard	Oordeel
1 Beoogde leerresultaten	voldoet
2 Onderwijsleeromgeving	voldoet
3 Toetsing	voldoet
Eindoordeel	positief

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. De opleiding is ontwikkeld in samenspraak met het werkveld. De opleiding leidt professionals op voor functies binnen het primair onderwijs, speciaal onderwijs, Brede scholen en Integrale Kindcentra, die in staat zijn om onderwijs, zorg en opvang te integreren. Bovendien levert de opleiding een bijdrage aan het verminderen van het lerarentekort in het primair onderwijs.
2. Het profiel van de opleiding sluit aan bij het landelijke profiel, dat een eigen inkleuring heeft gekregen met behulp van het geïntegreerde pedagogisch-didactische perspectief.
3. Het programma is flexibel als het gaat om de inhoudelijke invulling en daardoor aantrekkelijk voor werkende studenten. De studenten kunnen een substantieel deel van de opleiding op de eigen werkplek volgen.
4. Het ontwerp- en docententeam is gevarieerd en weerspiegelt een brede oriëntatie op de verschillende werkvelden. De docenten hebben veel praktijkervaring. Ook kennis over creatieve ontwikkeling van kinderen is voldoende in het team geborgd.
5. De lessen worden steeds verzorgd door twee docenten, één vanuit de pabo en één vanuit de bacheloropleiding Pedagogiek. Dit versterkt ook de onderlinge kennisoverdracht.
6. De opleiding heeft een goede basis voor de toetsing gelegd. De uitgangspunten zijn helder omschreven en passen bij een Ad-opleiding: integraal en flexibel toetsen, in dienst van het leren, zoveel mogelijk op grond van activiteiten die een student op zijn werk- of stageplek uitvoert. Er is veel variatie in toetsvormen: groepsgesprek, verslag, infographic, kennistoets, presentatie/logboek, videoverslag, interview en portfolio.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. Het panel heeft geconstateerd dat werkveld, studenten en opleiding elk een eigen invulling geven aan het profiel van de Ad'er PEP. Het panel adviseert de opleiding daarom het profiel aan te scherpen en af te stemmen met het werkveld. Daarbij zou de opleiding duidelijker moeten maken welke rollen en taken de studenten precies gaan uitvoeren en wat hun verantwoordelijkheden zijn.
2. Het panel adviseert de opleiding om de niveaubepaling (van het Ad-niveau) verder te verduidelijken. Daarbij gaat het vooral om het niveau dat de studenten bereiken op het gebied van coördinerende taken en onderzoekende houding. Het panel vindt het belangrijk dat dit niveau goed wordt afgebakend van de taken die collega's op mbo-niveau (niveau 4) en hbo-niveau (niveau 6) uitvoeren.
3. Het panel adviseert de opleiding te onderzoeken of het programma meer op maat gemaakt kan worden en om na te gaan of er ook andere doorstroommogelijkheden zijn of mogelijkheden om modules te stapelen en te schakelen. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door de studenten in staat te stellen eerdere leeropbrengsten te verzilveren. Hierdoor zouden ze de vrijgekomen tijd kunnen gebruiken om hun eigen profiel te versterken of om deficiënties op het gebied van taal en rekenen weg te werken. Daarmee wint de opleiding naar het oordeel van het panel aan aantrekkelijkheid voor student en werkveld.
4. Het panel adviseert de opleiding om meer aandacht te geven aan diversiteit, kansengelijkheid en interculturele competenties. Het panel acht het van belang dat de studenten voldoende culturele sensitiviteit opdoen en kennis verwerven over culturele dilemma's. Deze thema's zouden ook moeten terugkomen in onder meer de reflectieverslagen en de studieloopbaanbegeleiding.

6 Beoordeling

6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

De beoogde leerresultaten van de Ad PEP zijn tot stand gekomen in samenspraak met het werkveld, de ROC-partners van de opleiding en docenten. Dat heeft geleid tot een beroepsprofiel waarin een aantal actuele ontwikkelingen in het werkveld invulling hebben gekregen:

- Het feit dat onderwijs, opvang en jeugdzorg meer naar elkaar toe bewegen, wat onder meer tot uiting komt in de ontwikkeling van Brede Scholen en Integrale Kindcentra;
- Onderwijsvernieuwing waarbij scholen afstappen van klassikaal onderwijs en overstappen op bijvoorbeeld leerpleinen of Leer op Maat-onderwijs;
- De toegenomen diversiteit en complexiteit van de leerlingenpopulatie;
- De toenemende arbeidsmarktkrapte in het onderwijs.

Deze ontwikkelingen zijn vertaald naar het beroepsprofiel van de Ad'er PEP. Een paar fragmenten uit dit profiel: "De Ad'er PEP is (...) een hbo-professional die vanuit een geïntegreerde pedagogisch-didactische blik de ontwikkeling van kinderen proactief stimuleert (...) De Ad'er PEP begeleidt en stimuleert kinderen, creëert een veilige (leer)omgeving en ontwerpt en voert (leer)activiteiten uit die voor ieder kind optimale ontwikkelingskansen bieden (...) Hij begeleidt en ondersteunt de ouders bij enkelvoudige opvoedingsvragen, bijvoorbeeld zindelijk worden, thuis lezen, etc."

Het panel stelt vast dat dit profiel aansluit bij het landelijk profiel dat voor de Ad PEP is ontwikkeld, waarbij de opleiding heeft gezorgd voor een duidelijke eigen inkleuring: de pedagogisch-didactische integratie staat daarbij centraal. Dat is in de ogen van het panel een sterk punt; dat geldt ook voor het feit dat dit profiel is ontwikkeld op basis van de behoeftes van het werkveld. Wel heeft het panel gezien dat dit profiel ruimte biedt aan verschillende interpretaties. Met name de rollen en de functies die de afgestudeerden kunnen vervullen, zijn niet altijd even duidelijk. In de gesprekken met onder meer het werkveld en de studenten heeft het panel vastgesteld dat verschillende betrokkenen hieraan een eigen invulling geven. Het panel adviseert de opleiding daarom om in afstemming met het werkveld het profiel aan te scherpen en duidelijker te maken welke rollen en taken de studenten precies gaan uitvoeren en wat hun (toekomstige) verantwoordelijkheden zijn.

Voor de Ad PEP heeft de opleiding zes beoogde leerresultaten vastgelegd, die per module zijn uitgewerkt in leeruitkomsten. Het panel constateert dat relevante elementen uit het beroepsprofiel terugkomen in deze leerresultaten. Voorbeelden zijn "Stimuleert vanuit een geïntegreerd pedagogisch-didactisch perspectief de ontwikkeling van kinderen van 0-14" (leeruitkomst 1) en "Stemt, vanuit een systeemgericht perspectief, af met ouders/verzorgers over de ontwikkeling van het kind" (leeruitkomst 2). Het panel is van mening dat deze leeruitkomsten goed aansluiten bij het beroepsprofiel en bij de behoefte van het werkveld.

Bovendien leggen ze een degelijke basis voor het opleidingsprogramma. Voor het kennisniveau sluit de opleiding aan bij de landelijke kennisbasis voor de Ad PEP.

De afgestudeerde Ad'er PEP gaat functioneren op niveau 5, tussen het mbo-niveau en het niveau van de hbo-bachelor. De opleiding heeft het Ad-niveau omschreven, maar heeft het in de beleving van het panel niet scherp afgebakend van de beide andere niveaus. Daarbij heeft het panel de indruk gekregen dat de omschrijving van dit niveau soms vrij dicht bij het hbo-bachelorniveau komt. Het panel adviseert de opleiding daarom de het Ad-niveau scherper te omschrijven en af te bakenen. Daarbij gaat het met name om het niveau dat de studenten bereiken op het gebied van coördinerende taken en onderzoekende houding.

Samenvattend is het panel van oordeel dat de opleiding beschikt over heldere leerdoelen en een profiel dat in samenspraak met het werkveld tot stand is gekomen. Wel kan dit profiel naar de mening van het panel nog wat aangescherpt worden, zodat goed duidelijk is welke rollen en taken de afgestudeerde straks gaart vervullen. Ook zou de opleiding nog wat concreter kunnen aangeven op welk niveau de Ad'er PEP gaat functioneren. Maar ondanks deze kanttekeningen is het panel van mening dat de opleiding met deze leerdoelen en dit profiel een goede basis voor het opleidingsprogramma heeft gelegd. Daarom is het panel van mening dat standaard 1 voldoet.

6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Het programma van de Ad PEP is modulair opgebouwd. Het programma beslaat in principe twee jaar en is opgebouwd uit vier modules van elk 30 EC, die weer zijn opgebouwd uit kleine onderwijseenheden. Daarbij is ervoor gekozen om in elke module een voor het werkveld herkenbaar thema centraal te stellen. Dat levert de volgende structuur op:

Studiejaar	Semester 1	Semester 2
1	Werken met kinderen	Verbinden en coachen
2	Begeleiden van kinderen en hun ouders/opvoeders	Je eigen kleur

De opleiding hanteert als didactisch concept het zogenoemde HILL-model (High Impact Learning that Lasts). Dit model is gebaseerd op zeven uitgangspunten, waarvan de opleiding er vijf gebruikt: (1) Elk leerproces vertrekt vanuit een 'sense of urgency'; (2) De student neemt zelf verantwoordelijkheid voor diens leerproces; (3) Leren doe je samen (met onder andere professionals uit het werkveld); (4) Combinatie van werkpleklernen, contactonderwijs en online leren; en (5) Toetsing is zo veel mogelijk geïntegreerd in het leerproces. De opleiding heeft aangegeven dat deze vijf componenten het meest relevant zijn voor de Ad PEP; de selectie vloeit mede voort uit het onderwijskundig kader van de HAN voor deeltijdopleidingen.

Centraal in de opleiding staat dat studenten een geïntegreerd pedagogisch-didactisch perspectief moeten verwerven. Om dat te bereiken worden de lessen steeds verzorgd door

twee docenten, één vanuit de pabo en één vanuit de bacheloropleiding Pedagogiek. Een andere centrale doelstelling is dat de opleiding zich richt op de ontwikkeling van kinderen van 0-14 jaar. Voor baby's en heel jonge kinderen huurt de opleiding aanvullende expertise in, omdat die bij het docententeam beperkt aanwezig is.

Het panel heeft geconstateerd dat het werkveld veel belang hecht aan de didactische kennis en vaardigheden van de Ad'er PEP, bijvoorbeeld op het gebied van taal en rekenen. Het panel heeft gezien dat er ook in het opleidingsprogramma aandacht is voor deze thema's, maar in beperkte mate. Voor sommige studenten zou meer aandacht voor (onder meer) taal en rekenen wenselijk kunnen zijn. Op dit moment is er weinig ruimte voor een eigen invulling van het programma; alleen de module 'Eigen keuze' biedt die mogelijkheid. Het panel adviseert de opleiding daarom te onderzoeken of het programma meer op maat gemaakt kan worden. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door te werken met kleinere modules en daarmee de studenten in staat te stellen eerdere leeropbrengsten te verzilveren, zodat ze de vrijgekomen tijd kunnen gebruiken om hun eigen profiel te versterken. Daarmee zou de opleiding 'stapelbaar en schakelbaar' worden.

Hoewel de opleiding uitgaat van verschillen, is het panel van mening dat diversiteit als thema een beperkte plaats in de opleiding heeft. De opleiding gaat ervan uit dat op veel scholen en instellingen voor kinderopvang diversiteit een rol speelt, zodat de studenten problemen rondom diversiteit in kunnen brengen in het onderwijs. Het panel constateert echter dat op deze manier te weinig geborgd is dat diversiteit een plaats in het onderwijs heeft. Het adviseert daarom structurele aandacht te geven aan culturele sensitiviteit en interculturele vaardigheden en ervoor te zorgen dat diversiteit ook aan de orde komt in bijvoorbeeld reflectieverslagen en de studieloopbaanbegeleiding.

Werkplekleren

Het programma is een combinatie van contactonderwijs (één middag en avond per week), zelfstudie (16 uur) en leren op de werkplek (16 uur). Werkplekleren is met 40% van de onderwijstijd dus een substantieel onderdeel van de opleiding. De studenten werken in de praktijk aan de leeruitkomsten; ze gaan aan de slag met activiteiten die betrekking hebben op deze leeruitkomsten. Concreet betekent dat onder meer dat de studenten kinderen begeleiden en hun ontwikkeling stimuleren, en dat ze een (leer)omgeving creëren die optimale ontwikkelingskansen aan kinderen biedt. Daarnaast voeren ze gesprekken met ouders en pedagogisch medewerkers en kunnen ze onderwijsassistenten coachen.

In principe voeren de studenten hun opdrachten uit op de eigen werkplek. Voor elke praktijkplek wordt een praktijkplaatsscan uitgevoerd om na te gaan of de werkplek de studenten in staat stelt om aan de leeruitkomsten te werken. Daarbij is het onder meer van belang dat studenten in aanraking komen met de volledige leeftijdsgroep waarop de opleiding zich richt, dus kinderen van 0-14 jaar. Als de studenten niet alle leeruitkomsten op hun eigen opleiding kunnen realiseren, kan de opleiding bemiddelen in stages bij andere instellingen.

De studenten worden op de werkplek begeleid door de praktijkbegeleider. Op veel scholen zijn praktijkbegeleiders actief die al een langdurige relatie met de HAN hebben. Vanuit de opleiding is de praktijkopleider bij het werkplekleren betrokken. In principe wordt er minimaal drie keer een gesprek georganiseerd tussen praktijkbegeleider, praktijkopleider en student. Het panel kan zich vinden in de organisatie van het werkplekleren en in de begeleiding die hierbij wordt gegeven.

Instream

De opleiding richt zich in de eerste plaats op studenten met een mbo4-diploma die werkzaam zijn in het onderwijs. Daarnaast staat de opleiding ook open voor studenten die (nog) geen werkplek hebben; voor hen zal een stageplaats worden gezocht. De intake begint met een persoonlijk interview, waarin onder meer de zwaarte van de studie, de verwachte inzet en de benodigde studietijd worden besproken. Daarnaast wordt nagegaan wat de studenten aan begeleiding nodig hebben. Ten tijde van het locatiebezoek had de opleiding 60 voorlopige aanmeldingen, wat het mogelijk maakt in september met twee groepen te starten. Dat biedt ook de ruimte om op een later moment uitgebreid te evalueren.

Voorafgaand aan de start van de opleiding vullen de studenten samen met hun werkgever een werkplekscan in. Daarbij wordt gekeken of de studenten alle leeruitkomsten op de werkplek kunnen aantonen. Belangrijk daarbij is de begeleiding die de werkgever op de werkplek kan verzorgen. Op de HAN is er daarna een gesprek tussen één van de docenten en de student over de werkplekscan. Als het gaat om een organisatie waarmee de HAN nog geen werkrelatie heeft, gaat een docent bovendien op bezoek. Het panel is van mening dat de instroomprocedure goed is opgezet.

Docententeam

De Ad PEP wordt verzorgd door een docententeam met medewerkers van zowel de pabo als de bacheloropleiding Pedagogiek. Zij zullen de lessen gezamenlijk verzorgen, met steeds een docent vanuit beide opleidingen, zodat er ook veel kennisuitwisseling ontstaat. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding beschikt over een gevarieerd ontwerp- en docentteam met veel (praktijk)ervaring en een brede oriëntatie op de verschillende werkvelden. Waar het gaat om baby's en zeer jonge kinderen wil de opleiding aanvullende expertise van buiten inhuren.

Voor zowel docenten als praktijkbegeleiders wordt gewerkt aan een professionaliseringsaanbod. Daarbij kan onder meer gebruik gemaakt worden van de expertise van de lector Toetsen en beoordelen. Voor de toetsontwikkeling gaan de gedachten verder uit naar kalibreersessies van de betrokken examinatoren. De praktijkbegeleiders kunnen gebruik maken van de mentortraining die bij de pabo is ontwikkeld, waarin onder andere gesprekstechniek en coaching aan de orde komen. Daarbij richt de aandacht zich vooral op de praktijkbegeleiders binnen de kinderopvang; de opleiding gaat ervan uit dat de begeleiding bij deze groep intensiever en frequenter zal moeten zijn.

Samenvattend is het panel van mening dat de opleiding beschikt over een helder en evenwichtig programma. Het werkpleklernen is goed georganiseerd en de studenten worden zowel op de werkplek als vanuit de opleiding begeleid. Het docententeam is een sterk punt en het panel is positief over de ideeën om de lessen steeds te laten verzorgen door twee docenten (van de zowel de pabo als de bachelor Pedagogiek). Een aandachtspunt vormt de ruimte voor didactiek; om hierin meer variatie te kunnen aanbrenge, adviseert het panel om na te gaan of het mogelijk is om het programma meer op maat te maken. Verder is het panel van mening dat meer aandacht voor diversiteit en interculturele vaardigheden een verrijking voor de opleiding zou kunnen betekenen.

6.3 Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Oordeel
Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Aan het toetsbeleid van de Ad PEP ligt een aantal uitgangspunten ten grondslag. De opleiding kiest voor integraal en flexibel toetsen, wat inhoudt dat de student op meerdere wijzen kan laten zien dat hij de leeruitkomsten beheerst. Daarbij streeft de opleiding ernaar om de leeruitkomsten zo veel mogelijk op de werkplek te toetsen, veelal in de vorm van beroepsopdrachten. De theorie wordt apart getoetst in kennistoetsen, zoals een kennistoets psychologie en pedagogiek. Verder staat toetsen bij de Ad PEP zo veel mogelijk in dienst van het leren; de student krijgt regelmatig feedback, feed up en feed forward die hem helpen bij zijn ontwikkeling.

Elke module wordt in elk geval getoetst met een beroepsopdracht en een beoordeling van het 'dagelijks handelen' van de student; afhankelijk van de module kunnen er daarnaast kennis- en vaardigheidstoetsen worden afgenomen. Het panel is van mening dat de opzet van de toetsing goed is doordacht en aansluit bij het Ad-niveau. Het panel heeft bovendien geconstateerd dat er veel variatie in toetsvormen is: de opleiding noemt onder meer een groepsgesprek, verslag, infographic, kennistoets, presentatie/logboek, videoverslag, criteriumgericht interview en portfolio. Het panel heeft een aantal toetsen bekeken en is van mening dat die aan de maat zijn. De toetsen bevatten ook beoordelingscriteria.

Het panel heeft vragen gesteld over het gewicht en de inhoud van een aantal toetsen. Het verbaasde het panel enigszins dat de opleiding wordt afgerond met een criteriumgericht interview; het panel vroeg zich af in hoeverre de examencommissie kan borgen dat hiermee het eindniveau wordt geborgd. Uit het gesprek is gebleken dat voorafgaand aan dit interview wordt vastgesteld of de studenten alle leeruitkomsten hebben behaald. Het criteriumgericht interview stelt de student dan in staat zijn eigen visie, aanpak en kleuring weer te geven, met een onderbouwing vanuit de theorie. Het panel kan zich vinden in deze aanpak.

Een ander aandachtspunt was de toets 'groepsgesprek', waarmee het onderdeel 'werken met kinderen' wordt afgesloten. Het panel heeft begrepen dat het ook in dit geval gaat om de afsluiting van een proces dat veel meer omvat. De studenten gaan aan de slag met de begeleiding van kinderen en schrijven daar een verslag over. Deze verslagen worden besproken tijdens een groepsgesprek waarin de studenten elkaar bevragen. Maar de toetsing vindt plaats op basis van de onderliggende bewijsstukken, en niet (alleen) op basis van het groepsgesprek.

Voor een aantal onderdelen hanteert de opleiding kennistoetsen, bijvoorbeeld voor het onderdeel Pedagogiek en psychologie (5 EC). Maar studenten die deze toets niet halen, kunnen wel door naar het tweede jaar. Dat roept de vraag op hoe de opleiding de kenniscomponent borgt. De vertegenwoordigers van de opleiding geven aan dat kennis niet alleen in de kennistoetsen wordt beoordeeld; toepassing van kennis wordt ook getoetst in de beroepsopdrachten. Elke beroepsopdracht moet verantwoord worden, waarbij de studenten aanvullend aan de literatuur bronnen moeten vinden, gebruiken en verantwoorden. Studenten moeten keuzes uit de beschikbare literatuur kunnen maken om in hun eigen context met didactische vragen aan de slag te kunnen. Het panel kan zich vinden in deze toelichting.

De kwaliteit van de toetsing wordt bewaakt door de examencommissie van de pabo. Het panel heeft een gesprek gehad met een vertegenwoordiging van deze commissie. Daaruit is gebleken dat de examencommissie vanaf het begin betrokken is geweest bij de ontwikkeling van de Ad PEP. De commissie heeft verschillende ontwikkeldocumenten kunnen bekijken en onder meer advies uitgebracht over de Onderwijs- en Examenregeling van de Ad PEP (OER). Verder heeft de examencommissie het programma van toetsen beoordeeld en vastgesteld dat de toetsen aansluiten bij de beoogde leerresultaten van de opleiding. De commissie heeft

nog geen toetsen of rubrics gezien, maar gaat deze wel beoordelen. Verder stelt zij de examinatoren vast. De toetsen worden vastgesteld door de toetscommissie, die werkt onder verantwoordelijkheid van de examencommissie.

Het panel heeft gesproken met de vertegenwoordigers van de examencommissie over de invulling van het werkplekleren en de betrokkenheid van deze commissie bij de toetsing hiervan. De studenten kunnen immers een groot deel van de leerresultaten op de werkplek behalen, door middel van de beroepsopdrachten die ze uitvoeren. In de meeste gevallen is de opleider vanuit de Ad PEP verantwoordelijk voor de beoordeling hiervan. Maar in sommige scholen zijn praktijkbegeleiders werkzaam die getraind zijn door de pabo en benoemd zijn door de examencommissie. Die mogen ook een beoordeling uitvoeren. Het panel kan zich vinden in deze delegatie van bevoegdheden.

Samenvattend heeft het panel een goed beeld van de toetsing kunnen krijgen. Hoewel nog niet alle toetsen, rubrics en formulieren beschikbaar zijn, geven de beschikbare toetsen voldoende vertrouwen. De examencommissie is betrokken bij de ontwikkeling van de opleiding, benoemt de examinatoren en zal straks ook (deels via de toetscommissie) de kwaliteit van de toetsing bewaken. Ook de toetsing op de werkplek is voldoende doordacht. Daarom is het panel van mening dat standaard 3, de toetsing, voldoet.

6.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Associate Degree
Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: a) onderwijs

Afkortingen

Ad	Associate Degree
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hogere Onderwijs
EC	European Credit (studiepunt)
HILL	High Impact Learning that Lasts (model)
hbo	hoger beroepsonderwijs
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie
OER	Onderwijs- en Examenreglement
PEP	Pedagogisch Educatief Professional
TNO	Toets Nieuwe Opleiding

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de beperkte toetsing van de nieuwe associate degree-opleiding Pedagogisch Educatie Professional van de HAN University of Applied Sciences

Aanvraagnummer: 009200

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net